

Karel de Gheldere

NACHTEGALE SCHUIFELARE

Nachtegale
Schuifelare
meester van het machtig lied
dat uw gorgel,
levende orgel,
uit de groene takken giet.

Laat mij naderen
en de bladeren
eens doorkijken waar gij zit,
die zo vreugdig,
jong en jeugdig,
uw' en mijnen God aanbidt.

Wonderbare
kunstenare,
is uw macht niet overdaan,
van te galmen
zulke psalmen,
veertig dagen zonder staan ?

" Neen, ik uite,
zinge en fluite
lustig mijne lied'ren al,
tot ik leven
hebb' gegeven
aan dat na mij zingen zal. "

Uit de lauwe
zuidergauwen,
half april 't zij warm of koud,
komt gij 't blijde
lentgetijde
groeten in het bottend hout.

" 'k ben een blomme
die rondomme
bloeit in helder klankgeblaart,
tot dat verf en
klank verderve,
blijvende in de vrucht gespaard. "

Uw schalmeie
klinkt te meie
over 't koolzaad goudgekleurd,
klinkt als d' hagen
bloeien dragen
en de lucht jasmijnen geurt.

Heinde en verre,
bloeme en sterre,
vogel, dier en zongestraal,
beken, blaren,
alles zingt één liefdetaal.

Die de kleuren
en de geuren
ons ten voetschabelle leit,
houdt onze ogen
opgetogen
door uw lied van dankbaarheid.

Ja ! Maar boven
alle loven
zal des mensen tale slaan,
en des Heeren
lof vermeren
verder dan de tijden gaan.

Nachtegale
Schuifelare,
hier is 't lied dat wij getween,
wisselzingend,
u zijn bringend,
elk zijn deel of waar 't al één.

zó ook bouwden
eens twee ouden,
heilig nu, zo dan nog niet,
en van vlerken
even sterke
dichters, 't schoon Te Deum lied.

per postkaart heen en weer
gedicht door
Guido Gezelle en Karel de Gheldere mei 1881 Landliederen

Karel de Gheldere

'T WAS KERMIS

't was kermis en 't was al vreugd
op straat en in de huizen :
in d' herberg zat de boerenjeugd
het werken te verguizen.

Hoe later 't in den avond wierd
hoe neerstiger zij schonken;
er wierd getikt, gegekt, getierd
en langs om meer gedronken.

De lucht was van geklank van glas
en tabakwalmen zwanger ....
Maar een voor wien 't geen kermis was,
't was voor den armen zanger.

Het was een vreemdeling. Zijn oog
scheen niet gewoon van bedelen.
Zijn baard was grijs, zijn voorhoofd hoog,
zijn dracht als die van edelen.

Zijn oude stemme zong een lied,
een treurig lied en deftig.
De drinkebroers hoorden 't niet,
zij klaptten luid en heftig.

Dan ging hij rond en vroeg, in naam
van zijne hoge jaren
tot werken verder onbekwaam,
't meedogen niet te sparen.

" Zijt gij getrouwd, Papa ? Zeg mij ! "
vroeg een der zotte bende.
" Al veel te lang, Mijnheer ", zei hij,
" mijn vrouw heet .... de Ellende ! "

Landliederen

Karel de Gheldere

DE TWEE SLAPERS
Robin and Richard

Er waren twee gebroers,
ze waren maar jaloers
van langst te kunnen slapen.
Broere, sta op ! zei de ene broere al gapen,
het is al bij den tien'
de zonne zit al hoge.
Ja, zei de ander broer, 'k heb ze ook al gezien,
met mijn rechter oge,
en 'k peis van vóór den noene nog op te staan,
als mijn linker oge wil opengaan.

Kinderliedjes

Karel de Gheldere

DE OUDE DIBBE
The little Woman and the Pedlar

Daar was ene oude Dibbe, 't is waar gebeurd,
zij had op de markt haren tijd verbeurd,
't was in 't naar huis gaan, volgens 't gezeg,
en zij viel in slape op den zomerweg.

Daar kwam een Oudleur, scheef en krom
en hij sneed heur rokjes af ronduit, rondom,
hij sneed ze af met zijne schare tot aan heur knien;
de oude Dibbe beefde en vervroos haast bovendien.

Als de oude Dibbe wakker kwam,
zij was van de koude bijkans lam,
zij klappertandde en riep : och Heer !
dat en is, geloof ik, ik niet meer !...

Als 't ik is, in eigen vlees en bloed,
'k heb een hondje t' huis en 't kent mij goed,
als 't ik is, 't zal zijn steertje slaan,
is 't ik niet, 't zal aan 't bassen gaan.

Als de oude Dibbe kwam in den donkeren t' huis,
het hondje schoot uit met een eendelijk gedruis,
het baste en baste en de Dibbe riep : och Heer !
ik weet het nu juist, 't en is ik niet meer !

Kinderliedjes

Karel Anneessens

SCHELPKE VAN DE ZEE

Schelpke van de zee,
vertel me wie
jouw ringen telde,
wie ze kleurde,
wie je leven deed
en vonnis velde.

Schelpke in het zand,
vertel me van
d' oneindigheid
waarin jij 't leven vond
tot aan je dood
hier op het strand.

Hoe heb je, schelpke,
zoveel jaren
van die overvloed
gedronken zonder
waterzuchtig,
zonder ziek te zijn ?

Vertel me wie
de storm beveelt,
wie 't al in eb
en vloed verdeelt
en hoe de zee
zich nooit verveelt.

Schelpke van de zee,
gekraagd in 't zand,
jouw zwijgzaamheid
schijnt meer te weten
dan 't gepeins
van mijn verstand.

Karel Anneessens

HOE HET MOET

Mijn vlinderke
Fliflotterke,
je vliegt gelijk
een zotteke
van 't een op 't ander
blommeke.

Maar of je snoept,
lichtzinnig doet
of enkel groet,
God vindt het goed
omdat je doet
zoals Hijzelf zei
hoe je 't moet

Karel Anneessens

HET MEISJE

Het meisje boog zich diep.
Zij raakte met haar fijne hand
het klare water bij de kant
en toen is 't lokkend spiegelbeeld
ineens vergaan tot niet.

Het meisje
is lachend opgestaan
en weggegaan.

Alfred Weustenraad

DE LENTE IS GEKOMEN

De lente is weergekomen
met bloem en blad en kruid,
de botjes van de bomen
ze steken 't kopken uit.

De kobbe spint haar webbe
aan onze doornhaag,
de vogelkens zij hebben
een stuk in hunnen kraag.

Zij zingen, tierelieren
en maken wel gerucht,
zij vliegen en zij zwieren
en fladderen door de lucht.

De hinnekens en 't haantje
ze lopen in het rond,
zij pikken al de graantjes
die vallen op den grond.

De kat onder 't stoveken
des winters altijd lag,
zij speelt nu in ons hoveken
al in den zonnelach.

De winter kijkt nog omme,
de lente lacht hem uit,
de zonne hoog geklommen
wekt bloem en blad en kruid.

Paul Snoek

EEN ZWEMMER IS EEN RUITER

Zwemmen is losbandig slapen in spartelend water,
is liefhebben met elke nog bruikbare porie,
is eindeloos vrij zijn en inwendig zegevieren.

En zwemmen is de eenzaamheid betasten met vingers,
is met armen en benen aloude geheimen vertellen
aan het altijd allesbegrijpende water.

Ik moet bekennen dat ik gek ben van het water.
Want in het water adem ik water, in het water
word ik een schepper die zijn schepping omhelst,
en in het water kan men nooit geheel alleen zijn
en toch nog eenzaam blijven.

Zwemmen is een beetje bijna heilig zijn.

Paul Snoek

Waarom ik zilver smelt in mijn gedichten ?
Waarom ik edel tover aan de wervels van de schoonheid ?
Zie, dit is de brekende sleutel.

Ik draag de waarheid in mijn bloed als een volmaakte woede,
de pijn betreed ik langs de wortel van de wonde,
de goedheid is de gaafheid op mijn huid.

En liggend in het wijde bed der rechters,
ik speel met licht en duister als met jonge leeuwen,
totdat de strelende vingers der weelde
als vlinders in mij opengaan.

Dan worden mijn spieren met zijde doorweven
en mijn lippen met sluitende stilte beslagen,
ik word op een plotseling schild geheven
en door zwijgende slaven gedragen

naar een lichtverspillend eiland in het duister.
Daar ik sidder en voorspel de rust
en ik rust er poreus en in luister.

Paul Snoek

GEDICHT VOOR MEZELF

Ik weet het, mensen die ik heb bemind,
het was een straf mij lief te hebben.
Mijn vrouwen heb ik zelf ontvreemd,
mijn kinderen werden verre mensen
en mijn vrienden gingen spoorloos dood.

En toch, geloof mij, want ik heb het leven lief.
Ik heb het leven liever te verlaten levend,
als de grazende kudde omringd door de verte,
dan te verjaren in een prinsengraf,
waar ik mag staren naar mijn groot verleden,
verzwonden in de diepe grotten van de wolken.

Ik wil mezelf opnieuw gastvrij ontvangen
in een huis dat glimlacht van muziek
of in een tuin bevloeid door zuiver meisjeswater,
ver weg van het geweest met de verkeerde tranen,
ver weg van het verdriet en van de regenzee

Karel de Gheldere

DE WRONGELROZE

Viburnum Opulus sterilis

Krullebolle welgezind,
jonge ziele, vlekkeloze,
'k denke als ik u zie, lief kind,
aan de schone Wrongelroze.

't Is uw lente die begint,
en zij tooit uw hoofd een poze
als met trossen blankgetint
van de schone Wrongelroze.

Fris en jeugdig staat gij daar,
met uw bleekblond kroezelhaar,
dat geen mens u schoner koze.

En ik weet niet hoe het gaat,
maar uw kopke is inderdaad
als een schone Wrongelroze.

Karel de Gheldere

TREURROZEN

Ik weet het wel, ik weet het wel,
de doden zijn zo gauw vergeten !
De schakels van de liefdeketen
verslijten en verdwijnen snel.

Na de eerste luide jammerkreten,
al was de band ook dubbel fel,
v e r g e t e n wordt het hoog bevel,
en 't rouwkleed ligt van kant gesmeten.

Het schoon gebloemte, ja, valt af,
maar om des zomers weer te groeien...
Och, plant een Treurroos op mijn graf !

Gij zoudt haar ieder jaar zien bloeien :
dan bleve uw liefde mij getrouw,
zo lang de Rooslaar leven zou !

Rozeliederen

Karel de Gheldere

BRENGT RODEN WIJN

Brengt roden wijn en rode Rozen bij !
Laat op ons hoofd de bloemenkrone spannen.
De bekers hoog ! Wilt allen weemoed bannen :
dat ons gelaat van wellust lachend zij !

De koningin der bloemen siert ons, mannen,
het pronkjuweel van 't geurig jaargetij,
het oorbeeld van de schoonheidsharmonij :
ik zing de Roos en 't edel vocht der kannen !

Het veld weerklinkt van lustig maatgezag :
de blonde jeugd, met Rozen in de lokken,
is naar den dans al zingend opgetrokken.

Waar is mijn harpe ? ... En galme luid en lang
mijn liefdelied, in 't lommer van de linden,
ter eer van U, mijn Roze der beminden !

naar Anacreon
6de eeuw voor JC

Rozeliederen

DAVIDSFONDS KOEKELARE

Toast Literair

met vier knappe dichters

en hun knapperige gedichten

Karel de Gheldere

Nachtegale Schuifelare

't Was Kermis

De Twee Slapers

De Oude Dibbe

De Wrongelroze

Treurozen

Brengt roden wijn

Karel Anneessens

Schelpke van de Zee

Hoe het moet

Het meisje

Alfred Weustenraad

De Lente is gekomen

Paul Snoek

Een Zwemmer is een Ruiters

Waarom ik zilver smelt

Gedicht voor mezelf

zondag 20 januari 2013

t.g.v. de honderdste verjaardag van het overlijden van de
Koekelaarse dokter-dichter Karel de Gheldere (+ 1913)

